

Nr 97.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående en broförbindelse mellan Resarö och fastlandet.

(4:e avd.)

I en inom första kammaren av herr *Carl Eric Ericsson* väckt motion (I: 37) har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära deis planering av en broförbindelse mellan Resarö och fastlandet med behövlige vägar i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anförts i motionen, dels utredning om kostnaderna härför, dels ock att dessa åtgärder måtte vidtagas utan dröjsmål i syfte att möjliggöra ett snabbt igångsättande av detta projekt så snart de ekonomiska förhållandena det medgiva.

Beträffande de skäl, motionären anført till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen.

I anledning av berörda motion ävensom vissa andra motioner i anledning av vilka utskottet i annat sammanhang avgiver utlåtande (nr 98) ha, efter därom i vederbörlig ordning framställd begäran, yttranden avgivits av *länsstyrelsen i Stockholms län* samt *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*, vilka yttranden såsom bilagor fogas vid detta utlåtande (*Bilaga A och B*).

Utskottet. I förevarande motion ha två yrkanden framställts, nämligen dels om utförande av planering med kostnadsberäkning av en broförbindelse mellan Resarö i Stockholms skärgård och fastlandet med tillhörande tillfartsvägar, dels ock om åtgärder, som möjliggöra ett snabbt igångsättande av bro- och vägbyggnadsföretaget så snart de ekonomiska förhållandena det medgiva. Av de i anledning av motionen inhämtade yttrandena framgår, att inom Stockholms läns vägförvaltning sedan någon tid pågår arbete med upprättande av en utredningsplan jämte preliminär kostnadsberäkning rörande ifrågavarande väg- och broförbindelse. Av yttrandena framgår vidare att företaget icke ingår vare sig i investeringsplanen för vägbyggnader eller i en år 1946 upprättad behovsplan för ombyggnad av bygdevägar. Utskottet, som förutsätter att frågan om förbindelsens utbyggnad kommer under omprövning vid framtida behovsprövningar inom länet, delar länsstyrelsens i Stockholms län uppfattning att tillräckliga skäl icke föreligga att i nuvarande ekonomiska läge driva planläggningen längre. Utskottet får därför hemställa,

att motionen I: 37 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 april 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 96.

Bilaga A.

Till riksdagens statsutskott.

Genom nådig remiss den 15 februari 1949 har länsstyrelsen anmodats avgiva yttrande över *dels* motion I: 37 angående en broförbindelse mellan Resarö och fastlandet *dels ock* motioner I: 87 och II: 114 (likalydande) angående förbättring av kommunikationerna i Stockholms skärgård.

Till åtländnad härav får länsstyrelsen anföra följande.

Motion I: 37.

Beträffande denna motion vill länsstyrelsen meddela, att arbete sedan någon tid pågår inom länets vägförvaltning med upprättande av preliminär arbetsplan jämte tillhörande kostnadsberäkning för den i motionen åsyftade väg- och broförbindelsen mellan Resarö och fastlandet. Denna plan kan beräknas bli färdig under innevarande år. Enligt länsstyrelsens mening föreligga icke tillräckliga skäl att i nuvarande ekonomiska läge driva planläggningen längre. Motionen synes därför icke böra föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Motionerna I: 87 och II: 114 (likalydande).

I dessa motioner föreslås att riksdagen vid behandlingen av sjätte huvudtiteln måtte vidtaga de jämkningar i anslagstilldelningen, vilka erfordras för anordnande av

1. bro fastlandet—Vätö;
2. färja Furusund—Yxlan—Blidö;
3. » fastlandet—Ljusterö samt
4. » fastlandet—Ornö.

1. Bro fastlandet—Vätö.

För närvarande upprätthålles förbindelsen mellan fastlandet och Vätö medelst en lindriven träfärja. Kostnaden för färjans drift under tiden 1 januari 1944—30 juni 1948 har uppgått till 106 000 kronor eller till i medeltal omkring 23 600 kronor per år. Härtill komma vissa andra av färjleden föranledda kostnader såsom underhåll och reparation av färjlägen. Någon arbetsplan för byggande av bro har ej upprättats. Länsstyrelsen, som i skrivelse till 1945 års skärgårdsutredning beträffande behovet av förbättrade kommunikationer i länets skärgård upptog bro över Vätösund bland icke angelägenhetsgraderade företag, uppskattade brokostnaden till 800 000 kronor och årliga kostnaden för brons underhåll, inberäknat kostnaden för drift och manövrering av rörlig brodel, till 10 000 kronor. Skärgårdsutredningen framhöll i sitt betänkande, SOU 1948: 10, att den nuvarande färjförbindelsens kapacitet syntes vara otillräcklig vid vissa tider, men att Vätö likväl finge anses relativt väl tillgodosedd med fastlandsförbindelse i jämförelse med andra områden av skärgården. Länsstyrelsen ansluter sig till denna mening.

2. Färja Furusund—Yxlan—Blidö.

Den s. k. Solövägen, som utgör ett led i vägförbindelsen till Furusund, Yxlan och Blidö, har nyligen anlagts för en kostnad av över 800 000 kronor. Till vägbyggnaden har bidrag med 523 000 kronor utgått från Carl Smitts fond A för upphjälpande av dåliga vägar. Resten av kostnaden har bestritts

med statsmedel. Genom denna väg har Eknö erhållit fast anknytning till fastlandets vägnät. Vägen avslutas för närvarande med en brygga på östra sidan av Eknö. I sin ovannämnda skrivelse till 1945 års skärgårdsutredning upptog länsstyrelsen väg- och färjförbindelsen Eknö—Furusund—Yxlan—Blidö såsom nummer 2 i angelägenhetsgrad bland de länet berörande företagen. Ifrågavarande företag omfattar dels anläggande av 0,6 km väg på Eknö, bro över sundet mellan Eknö och Furusundsön samt 1,5 km väg på denna ö till ett blivande färjläge vid Täckholmen, och dels ordnandet av färjförbindelse mellan Furusund och Yxlan samt mellan Yxlan och Blidö jämte anslutningsvägar. Skärgårdsutredningen förklarade sig dela länsstyrelsens uppfattning om angelägenheten av ifrågavarande väg- och färjförbindelse och upptog densamma bland förtursberättigade företag. Omförmälda brobyggnad och vägarbetena på Eknö och Furusundsön äro upptagna i gällande flerårsplan. Byggnadstillstånd har även erhållits för vägbyggandet. Däremot har sådant tillstånd hittills icke kunnat utverkas beträffande broanläggningen. Det synes ock för närvarande ovisst, när dylikt tillstånd kan erhållas. Såvitt nu kan bedömas torde dock brobyggnaden icke kunna inrymmas i den kvot för dylika arbeten som tilldelats vägväsendet för innevarande år. Detta är så mycket mer att beklaga, som det medför en ytterligare förskjutning av den tidpunkt, då den för stora kostnader anlagda Solövägen kommer till avsedd nytta — en förskjutning som givetvis är ägnad att väcka misstämning hos den av ifrågavarande trafikled beroende skärgårdsbefolkningen. Då anledning emellertid icke torde föreligga att genomföra de med förevarande motioner avsedda färjförbindelserna förrän i samband med ordnandet av omförmälda broförbindelse, anser länsstyrelsen — vars positiva inställning till företaget i dess helhet torde framgå av det ovan anförda — icke erforderligt att nu beräkna särskilda medel för nämnda färjförbindelser.

3. Färja fastlandet—Ljusterö.

I sin förenämnda skrivelse till 1945 års skärgårdsutredning upptog länsstyrelsen färjförbindelse Ljusterö—fastlandet bland icke angelägenhetsgraderade företag.

Skärgårdsutredningen anförde i denna fråga i sitt betänkande bland annat följande: Utredningen ansåge vägnätet på Ljusterö vara av sådan omfattning, att skäl i och för sig föreläge för att genom färja förbinda vägarna på ön med fastlandets vägnät. Hänsyn måste emellertid härvid tagas därtill, att Ljusterö finge anses hava jämförelsevis goda sjöförbindelser med Stockholm och att vid resor till Stockholm någon nämnvärd tidsvinst icke skulle kunna erhållas genom färjledens inrättande. Färjan skulle knappast erhålla någon större betydelse för sommartrafiken, då det syntes ogörligt att bygga färjan med tillräcklig kapacitet för denna trafik. Slutligen vore att märka, att vägnätet på Ljusterö för närvarande vore av så dålig beskaffenhet, att någon mera omfattande biltrafik icke syntes bliva möjlig under de närmaste åren. Utredningen hade med hänsyn härtill ansett sig icke böra föreslå medelsanvisning i särskild ordning till ifrågavarande färjförbindelse. Färjprojektet borde emellertid ingå i planerna för den fortsatta utbyggnaden av kommunikationsnätet i skärgården.

Sedan skärgårdsutredningen avgav sitt betänkande ha vissa mindre vägförbättringar blivit verkställda på Ljusterö. Vidare pågår ombyggnad av vägsträckan Björklund—Lillström och detta arbete beräknas kunna slutföras under innevarande år. Ännu återstå dock betydande vägarbeten, vilka enligt länsstyrelsens mening böra utföras innan färjprojektet aktualiseras.

4. Färja fastlandet—Ornö.

Även färjeförbindelse Dalarö—Ornö upptogs av länsstyrelsen i dess ovanberörda skrivelse till 1945 års skärgårdsutredning bland icke angelägenhetsgraderade företag.

Skärgårdsutredningen anförde beträffande detta spörsmål i sitt betänkande bland annat följande: Färjeförbindelsen Dalarö—Ornö skulle bli 3,5 km lång och draga en ungefärlig kostnad av 320 000 kronor i anläggning och 50 000 kronor i drift och underhåll per år. Behovet att överföra motorfordon till ön vore enligt utredningens mening ännu icke så stort, att detta motiverade en så dyrbar anläggning. Med hänsyn härtill och av vissa ytterligare anförda skäl ansågo utredningen sig icke kunna förorda, att särskilda medel anvisades för en sådan anläggning. Enligt utredningens mening skulle en avsevärd förbättring av kommunikationerna på ön kunna uppnås, om en trafikbil med godstransportmöjligheter kunde stationeras där för de lokala person- och godstransporterna. För detta ändamål behövde dock den allmänna vägen på ön förbättras vid Lättinge och Hässelmara. Dessa förbättringar vore för övrigt nödvändiga redan för den nuvarande trafiken på ön. Öns behov av förbindelser med fastlandet borde tillgodoses genom reguljär båttrafik.

Enligt länsstyrelsens mening är det angeläget, att vissa vägförbättringar genomföras på Ornö, innan motorfordon överförs till ön medelst färjeförbindelse. Medel för dessa arbetens påbörjande finnas även tillgängliga och byggnadstillstånd har sökts men ej erhållits. Icke heller beträffande här förevarande färjeförbindelse anser länsstyrelsen sålunda påkallat att nu beräkna särskilda anslagsmedel.

Såsom av det föregående framgår upptog 1945 års skärgårdsutredning av de i förevarande motioner avsedda trafikmedelsförbättringarna endast färjeförbindelsen Furusund—Yxlan och Yxlan—Blidö såsom förtursberättigade. Vid statsmakternas behandling av utredningens förslag togs visserligen icke ståndpunkt till det framlagda vägbyggnadsprogrammet i dess detaljer utan betonades, att utrymme måste lämnas för ändringar däri genom uteslutningar eller tillägg. Härvid förutsattes dock en avvägning efter angelägenhetsgrad. Ehuru länsstyrelsen till fullo behjärtar syftet med ifrågavarande motioner, kan länsstyrelsen dock icke frigöra sig från den meningen, att flertalet av de däri åsyftade företagen ur angivna synpunkt måste sättas efter andra, i länsstyrelsens ovannämnda skrivelse till skärgårdsutredningen upptagna.

I handläggningen av detta ärende har deltagit, förutom undertecknade, jämväl landssekreteraren Åkesson. Stockholm å landskansliet den 25 februari 1949.

KARL LEVINSON

Alex. Södergren.

Bilaga B.

Till Riksdagens statsutskott.

Genom remiss den 15 februari 1949 har Kungl. Maj:t anbefallt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att avgiva yttrande över inom riksdagen väckta och till utskottet hänvisade motioner angående dels en broförbindelse mellan Resarö och fastlandet (I: 37) dels ock förbättring av kommunikationerna i Stockholms skärgård (I: 87 och II: 114). Med anledning härav får väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anförda följande.

Motion I: 37.

I motionen hemställes om *dels* planering av en broförbindelse mellan Resarö och fastlandet med behövliga vägar, *dels* utredning om kostnaderna härför, samt *dels* att dessa åtgärder måtte vidtagas utan dröjsmål i syfte att igångsätta detta projekt så snart de ekonomiska förhållandena det medgiva.

För klarläggande av frågan rörande ersättning av den befintliga färjförbindelsen mellan fastlandet och Resarö med broförbindelse pågår för närvarande inom vägförvaltningen i Stockholms län upprättande av en utredningsplan jämte en preliminär kostnadsberäkning. Enligt styrelsens uppfattning synes upprättande och fastställelse av en fullständig arbetsplan icke erforderlig för närvarande, då medel för företagets utförande icke torde kunna påräknas inom de närmaste åren [§ 5 i Kungl. Maj:ts stadga angående behandlingen av vissa vägfrågor (vägstadgan)]. Sålunda må nämnas att företaget icke ingår vare sig i investeringsplanen för vägbyggnader eller i en år 1946 upprättad behovsplan för ombyggnad av bygdevägar. Företaget har icke heller omnämnts av 1945 års skärgårdsutredning.

Motionerna I: 87 och II: 114 (likalydande).

1945 års skärgårdsutredning har i sitt betänkande (SOU 1948: 10) å sidorna 36 och 37 upptagit de företag, som enligt utredningens mening äro av sådan angelägenhetsgrad, att de böra komma till utförande oberoende av den medelstilldelning, som framdeles kan komma att lämnas i flerårsplanen.

Av de i motionerna särskilt angivna företagen ingår endast företaget avseende Färja Furusund—Yxlan—Blidö i ovan angiven sammanställning. Övriga tre företag ha sålunda ansetts böra prövas i den ordning gällande väglag och vägstadga föreskriver. Företagen ingå icke i vare sig länets investeringsplan för vägar eller de år 1946 upprättade behovsplanerna för nyanläggning respektive ombyggnad av bygdevägar och kunna således i jämförelse med andra företag inom länet icke anses vara av sådan angelägenhet, att särskilda medel nu böra anvisas för deras utförande.

Beträffande företaget Eknö—Furusund—Yxlan—Blidö kan nämnas, att byggnadstillstånd meddelats för utförande av delen Eknö—Furusund med undantag för bron mellan Eknö och Furusund. Företagets fortsättning från Furusund över Yxlan till Blidö är beroende av i vilken utsträckning särskilda medel kunna komma att anvisas för skärgårdsföretag. Några medel speciellt för här ifrågakvarande företag synes icke böra anvisas.

Slutligen tillåter sig styrelsen beträffande skärgårdstrafiken erinra om kommunikationsministerns svar i första kammaren den 1 mars 1949 å riksdagsman Lundqvists i Rotebro interpellation angående de stödåtgärder, som det allmänna vidtagit för att under den innevarande vintern förbättra kommunikationerna med och inom Stockholms skärgård samt för de förbättringar i trafiken, som därigenom kunnat åvägbringas.

Stockholm den 17 mars 1949.

Kungl. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen
K. G. HJORT.

Ragnar Klingberg.